IX. ÉVFOLYAM 6. SZÁM
2018. szeptember

TÁRSADALMI ELLENŐRZŐ TÁJÉKOZTATÓ TÁRSULÁS

Tett HÍRLAP

A TÁRSADALMI ELLENŐRZŐ TÁJÉKOZTATÓ TÁRSULÁS INGYENES KIADVÁNYA. MEGJELENIK BÁTASZÉK, BÁTAAPÁTI, CIKÓ, FEKED, MÓRÁGY, MŐCSÉNY, ÓFALU, VÉMÉND TELEPÜLÉSEKEN

Bátaszéki Bornapok

BÁTASZÉK Remekül sikerült idén is a Bátaszéki Bornapok háromnapos programsorozata. A hagyományőrző előadások, a szüreti felvonulás, II. Géza megkoronázása, a színpadot birtokba vevő sokféle stílust képviselő neves fellépők, mind nagy sikert arattak az érdeklődők körében. A jó hangulathoz az is hozzájárult, hogy a műsorok mellé jóféle nedűket és ételeket fogyaszthattak a látogatók. ► 2

Boldog iskola a véméndi

VÉMÉND Száztizenkét diákkal kezdte meg a tanévet a Véméndi Általános Iskola. Az intézményben mindent megtesznek azért, hogy a gyerekek jól érezzék magukat és a legjobb lehetőségeket kapják meg. ► 7

Járdát, parkolót építenek

MÓRÁGY A második félévet a tervezett beruházások kivitelezési munkái határozzák meg a faluban. Miután a kismórágyi járdaszakasz megépült, a gránitbányánál parkolóhelyek kialakításával folytatódik a munka. ► 8

FOTÓK: NAGY ÁKOS

Fergetegesen jól sikerült az idei Bátaszéki Bornapok

BÁTASZÉK Az előző hétvégi cudar időjárást követően reszkető lábakkal, és a meteorológiai szolgáltatók webes felületeit árgus szemekkel böngészve készültek a szervezők a harmadik alkalommal megrendezésre kerülő legnagyobb városi rendezvény, a Bátaszéki Bornapok lebonyolítására. Nagy kő esett le a szívükről, amikor kiderült, az égiek megkímélik őket.

A szeptember 7-i, pénteki programot Nagy Imi indította, aki a tanítványaival gitározott és énekelt a színpadon. A rockzenéért rajongó bátaszékieknek nem okozott csalódást a legnépszerűbb helyi banda, az Idióták. A fiatalok jól „bejáratták" a színpadot, amelyet 20 órától a Kubalibre birtokolt. A bátaszéki énekes, Püspöki Péter nagyon örült a felkérésnek, az együttes pedig a rá jellemző vidámsággal, találó dalszövegeivel és szórakoztató zenéjével varázsolta el a közönségét. A szombathelyi Lord zenekar tanúbizonyságot tett arról, hogy a rock él, sőt, amíg ilyen minőségben szól ennyi ember előtt, addig a folytatástól sem kell tartani. A pénteki (szombat hajnali) bulit a CS.Í.T. nevű formáció zárta.

Szombaton kora délután színes kavalkád indult a Petőfi Sándor Művelődési Háztól, és a szüreti menet a szokásos útvonalon közelítette meg a romkertet. A felvonulók seregét gazdagították a helyi egyesületek, civil szervezetek, közoktatási intézmények dolgozói és tanulói, valamint a városba érkező vendég fellépők és zenekarok is. A gézás diákokkal az élen érkezett meg a sokadalom a bátaszéki templomhoz, melynek kertjében királlyá koronázták a városalapító II. Gézát. A romkertben 16 órától Várda Tibor kádár és fia készített hordót, a különleges bemutatójuk vonzotta az érdeklődőket. A színpadon a Bátaszéki Felvidék Néptánc Egyesület kezdte a folklórprogramot, a helyieket követte a Dusnoki Néptáncegyüttes, a Pántlika zenekar, az Alsónyéki Hagyományőrző Együttes és a Heimat Német Nemzetiségi Tánccsoport fellépése. A Prima Primissima díjas Bihari János Táncegyüttes híréhez méltó módon adott számot a tudásáról. A színpadi produkciók a 4 For Dance fellépésével folytatódtak. A könnyűzenét Rácz Gergő, Szekeres Adrien és a The Blackbirds képviselte, az utcabálon pedig a Koktél 4U party zenekar húzta hajnalig.

Szeptember 9-én az Európa-bajnoki címmel is rendelkező Best Street Team csapata indította a sort, a koncertek pedig az Animal Cannibals fellépésével kezdődtek. A diszkókirálynő, Szűcs Judith a nosztalgiázni vágyókat csábította a Piac térre, míg Vastag Tamás generációkat át- és megfogó kedvességgel, közvetlenséggel lepte meg a fesztiválozókat. A pécsi Band of Streets New Orleans zenei világával fűszerezte meg a programot, az este hangulatát pedig az R-GO élén Szikora Róbert energikussága emelte bámulatos magasságba.

Mindenképpen szót érdemel a gasztroudvar kínálata is, száj nem maradt éhesen. A borházak három napon át kínálták a szekszárdi borvidék legfinomabb nedűit, de a gyümölcsborra és a finom pálinkára vágyók sem maradtak hoppon. A vidámpark a legkisebbek számára nyújtott élményeket, míg a hangulathoz hozzátartozó kézműves kirakodók a templom mellett kínálták a portékáikat. *Csötke*

Pályázati támogatásoknak köszönhetően fejlesztések sora zajlik Bátaszéken

BÁTASZÉK A nyári pihenőt követően augusztus 29-én ült össze ismét a város képviselő-testülete. A Városházán dr. Bozsolik Róbert polgármester számolt be az elmúlt két hónap eseményeiről és elvégzett feladatairól. Eszerint a városban folyamatosak a felújítások, a pályázatoknak köszönhetően az uszoda és a sportcsarnok korszerűsítésére irányuló beruházások, valamint a Bátaszék-Alsónyék kerékpárút kivitelezési munkálatai zajlanak. A Zsidó temető felújítására 7 millió forint áll rendelkezésre, amely összeget a kerítés elkészítésére költik majd.

A polgármester beszámolójából kiderült, hogy a Baross utca felújítására benyújtott támogatási kérelmük nem járt sikerrel, a Malom utca kereszteződésétől a BátGrill-ig tartó útszakasz rendbetételére viszont rendelkezésre állnak a források. A kövesdi vis maior kárelhárítása megtörtént, azonban a benyújtott pályázat elbírálása még folyamatban van. Megkezdődik Kövesd és Lajvér szennyvízhálózatának kiépítése, miután Bátán már befejeződtek az ez irányú munkálatok.

Az ülésen Simon Csabáné, a Bátaszéki Mikrotérségi Óvoda és Bölcsőde vezetője a 2017/2018-as nevelési év végrehajtásáról, és a következő előkészületeiről számolt be.

Számos intézkedés és önkormányzati rendelet módosításáról is döntöttek a képviselők, többek között a molyhos tölgy felé vezető út leterheltsége miatti közlekedésforgalmi szabályozásáról is, miszerint – célforgalom kivételével – megtiltják a 10 tonnánál nagyobb tömegű gépkocsik úthasználatát. *ok*

Aktívan kiveszik a részüket a falu közösségi életéből

MŐCSÉNY Jövőre lesz húsz éve, hogy megalakult Mőcsényben a nyugdíjas klub. A szervezet a település közösségi életének szerves részévé, a rendezvények állandó segítőjévé, résztvevőjévé vált. Jelenleg Csobot Szilveszterné a klub elnöke, Czékmány Józsefné az alelnöki, Győrfi Ferencné pedig a pénztárosi, könyvelési feladatokat látja el a 14 fővel, és további pártoló tagok bevonásával működő csoportban.

Érezhetően jó hangulatú csapatot alkotnak, mint mondják, a tagok özvegyek, egy sors jutott nekik ezen osztoznak és segítik egymást. Az ő munkájuknak köszönhető a falu helytörténeti gyűjteménye, amely a művelődési ház egyik szobájában lelt „otthonra". A régmúlt emlékei, hagyományos viseletek, használati tárgyak, bútorok kaptak itt helyet. A tárgyak között több olyan van, amelyet még maguk is használtak. Czékámány Józsefné szívének az egyik falvédő a legkedvesebb darab, hiszen azt maga hímezte még kilencéves korában, de a kendertiloló is tőlük származik. Ugyanakkor a kenderfésű Csobot Szilveszterné családjától került a gyűjteménybe, valamint az ő keze munkáját dicséri az egyik viseletes baba is. Ahogy szó szót követ, előkerülnek a régi idők, az aratás emlékei gyerekkorukból, hogy hogyan kellett csúsztatva lépniük a tarlón, hogy az ne bökje a lábukat, meg hogyan készült a kenderből fonál, kóc, vagy éppen labda. Felidéződik a téli esték emléke, amikor egy-egy helyen összejöttek a családok, a felnőttek beszélgettek, dolgoztak, a gyerekek pedig játszottak.

Feltehetően olykor előtörnek az emlékek találkozóik alkalmával is. Tavasztól őszig havonta legalább kétszer összejönnek, de van úgy, hogy csak gondolnak egyet és találkoznak a klubhelyiségben. Beszélgetnek, főznek, dalolnak. Időnként elmennek színházba, vagy ellátogatnak egy fürdőbe. Télen általában szünetet tartanak karácsonytól márciusig. Aztán a nőnapi ünnepséggel kezdenek, majd kiveszik a részüket az önkormányzat majálisából, a gyereknapi programból. Utóbbi megvalósulásához idén a Völgységi Önkormányzatok Társulásától kapott támogatással is hozzá tudtak járulni. Segítségükre mindig számíthat a falu, legyen szó rendezvényeken való főzésről, kínálásról, vagy éppen a település virágosításáról.

Testvértelepülési kapcsolatukat ünnepelték

ÓFALU Remekül sikerült szeptember 9-én, vasárnap a több Baranya megyei település és bajorországi testvértelepülésük, Unterschleißheim találkozójának záróestje. Az eseménynek a „Zengőalja Gemeinde Verband" tagjaként Ófalu adott otthont.

Több mint 80 főt láttak vendégül a jó hangulatban lezajlott programon, amelyen a zenét a Gerner Trio szolgáltatta. A vendégeket hagyományos magyar ételekkel, húslevessel, töltött káposztával és az elmaradhatatlan ófalui rétessel kínálták. A találkozó remek alkalom volt arra, hogy tovább mélyítsék régóta fennálló baráti kapcsolataikat a németországi testvértelepülés képviselőivel.

Janicsák Vecával ünnepeltek

BÁTAAPÁTI Szent István örökségéhez fűzött gondolataival nyitotta meg idén Darabos Józsefné (képünkön jobbra) polgármester a bátaapáti falunapot, amelyen Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár, országgyűlési képviselő is köszöntötte az egybegyűlteket. A nemzetiszín szalaggal átkötött, új kenyeret Aradi András evangélikus esperes áldotta meg, később a falu vezetője szeletelte fel, majd darabjait szétosztották a megjelentek között. A délutáni kulturális programot a helyi Aranyfácán Néptánc Egyesület műsorával kezdték, majd Kuris Jázmin és Horváth Virág úgynevezett K-pop előadással, Häuszer Beáta pedig könnyűzenei slágerekkel és operett részletekkel örvendeztette meg a publikumot. Nagy sikert aratott a nap sztárvendége, Janicsák Veca, megalapozva az esti bál hangulatát, amelyet tűzijáték is fokozott. A sikeres falunap érdekében sokan sokat dolgoztak, a helyi civil szervezeteket és a hivatali dolgozókat is köszönet illeti a befektetett munkáért.

Megkapták az engedélyeket, működhet a mini bölcsőde

ÓFALU Mint arról előző számunkban beszámoltunk, a vonatkozó jogszabályok változása miatt Ófalun külön mini bölcsődét alakítottak ki a korábbi óvodával együtt működő intézmény helyett. A munkákkal elkészültek, és mint azt Bechli Erzsébet tudatta, szeptember második hetében megkapták a várva várt engedélyeket is, így pár napon belül indulhatott a beszoktatás.

A megye kettes focibajnokságban töltött huszonegy év után a megyei harmadosztályban folytatja Bátaapáti labdarúgó csapata, mivel az utánpótlás szűkössége miatt nem tudtak U19-es csapatot indítani. Örömteli fejlemény volt azonban, hogy támogatóiknak köszönhetően új mezt avathattak augusztus 25-i, Pusztahencse elleni mérkőzésük alkalmával. Fotó: Makovics Kornél

A biztonság sokban múlik rajtuk

Nem sok munkakörről mondható el, hogy amikor az azt művelő szakember nincs ott, mindenkinek abba kell hagyni a munkát. Márpedig Bátaapátiban, az NRHT technológiai épületében ritkán, de előfordult, hogy a dozimetrikust éppen máshová hívták, ezért a többieknek is ki kellett menniük az ellenőrzött területről. Cikkünkben azt próbáljuk körbejárni, mi a feladata a dozimetrikusoknak az atomerőművi eredetű kis- és közepes aktivitású radioaktív hulladékok végleges tárolójában, melyet az RHK Kft. üzemeltet.

Kezdjük a meghatározással: a sugárvédelmi szolgálat elsődleges feladata a telephely működésére vonatkozó sugárvédelmi előírások megtartása és megtartatása, a sugárvédelmi viszonyok folyamatos nyomon követése a létesítményben és annak környezetében, valamint sugárvédelmi ellenőrzések végrehajtása. Mindez a tevékenység alapvető a tároló biztonságos működéséhez.

A Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. bátaapáti telephelyén, az NRHT-ban négy dozimetrikus dolgozik, a munkahelyi sugárvédelmi megbízott és helyettese vezetésével. Szakmai végzettségüket is maximálisan hasznosítják. (Például aki környezetmérnök, környezetvédelmi jelentések elkészítésében is segít, aki vegyész-technikus, az pedig az esetleges sugármentesítési feladatokba jobban bevonható.)

Mivel nélkülük nem indulhat a műszak, a hét órai munkakezdéskor valamelyiküknek mindig ott kell lennie az NRHT technológiai épületénél, hogy az épület ajtaját kinyissa, majd a tevékenységeket felügyelje. Nála kell jelentkeznie az ellenőrzött területre való belépéskor mindazoknak, akik itt vagy a felszín alatti tárolótérben dolgoznak. A sugárvédelmi szakembernek tudnia kell, kinek mi aznap a feladata, és ő adja ki mindenkinek a személyi dozimétert (a ruhára csíptethető sugárzásmérő műszert) is. A távozók ugyancsak neki is beszámolnak a végzett munkáról, neki adják le ellenőrzésre a dozimétereket is. A sugaras és nem sugaras munkakörökre, munkavégzésre szigorú hatósági korlátokat határoztak meg, és a dolgozókon lévő kis műszerek érzékenységét, a figyelmeztető jelzést ehhez állítják be. Ám itt még nem fordult elő, hogy dózis-túllépés miatt bárkinek abba kellett volna hagynia a munkát.

A dozimetrikusok napi rutinjához hozzátartozik az is, hogy reggelente ellenőrzik a technológiai épületben, a dozimetriai vezénylő kijelzőin a telepített sugárvédelmi rendszer elemeit. Ezeket a nap folyamán folyamatosan figyeli valamelyikük, hogy az esetleges jelzések okát minél előbb megszüntethessék. Jóllehet az érzékelő detektorokat kétévente hitelesíttetik, illetve részben a belső szakemberek, részben külső szerződés alapján, időszaki karbantartásokat végeznek-végeztetnek, előfordul, hogy a műszerek valamelyike meghibásodik. Ilyenkor azt azonnal lecserélik.

A környezeti monitoring telepített rendszerének adatait ugyancsak folyamatosan figyelni kell a központi vezérlő kijelzőin. A mintavételi pontokon döntően a levegő sugárzási értékei jelennek meg, de

Amit az NRHT dozimetrikusairól tudni kell

víz alatti mérőműszerek is vannak. A szakemberek időről időre maguk is gyűjtenek vízmintákat a létesítmény környezetében, illetve iszap, talaj, növényi és állati mintákat is, hogy a laborvizsgálatok alapján megállapítsák, változtak-e a térség sugárzási jellemzői. Ezek a telephely 2008-as megnyitása óta folyamatosan azt bizonyítják, hogy az NRHT kibocsátási mutatói messze alatta vannak a szigorú hatósági korlátoknak. A létesítmény működése gondosan előre tervezett, minden folyamat, minden feladatkör – így a sugárvédelemmel foglalkozó munkatársaké is – pontosan szabályozva van, a maximális biztonság érdekében.

Hogy mivel foglalkoznak még a dozimetrikusok? Fontos feladatuk munkakezdéskor a technológia épület szellőztetőrendszerének, illetve a technológiai folyamatok során keletkezett hulladékvíz gyűjtőtartályainak az ellenőrzése is. Az ellenőrzött zónában folyó munkát ugyancsak folyamatosan figyelik a központi vezérlő monitorain, vagy a helyszíneken.

Az atomerőművi eredetű kis és közepes aktivitású hulladék szállítása, fogadása körül szintén fontos teendői vannak az NRHT szakembereinek. Egyikük a beszállítást megelőző napon Paksra utazik, és az atomerőműben megvizsgálja a hordók fizikai-radiológiai jellemzőit, dörzsmintavétel, illetve radiológiai mérések alapján. Alkalmanként tizenhat hordó átvételéről készít jegyzőkönyvet, hiszen ennyi fér fel az RHK Kft. szállítójárművére. A másnap történő szállítás után, a kirakodásnál a dozimetrikus ugyancsak jelen van az NRHT technológiai épületében, ahol a daru a négy hordót tartalmazó hordkereteket egyesével emeli ki és helyezi el a csarnokban. A jegyzőkönyvet, valamint a szállítmány egyéb adatait tartalmazó dokumentumokat szintén ő tölti fel a tároló nyilvántartási rendszerébe. A technológiai épületben átmenetileg tárolják a hordókat, melyeket a csarnok műszerei figyelnek, de a sugárvédelmi szakemberek hetente körbejárnak, hogy szemrevételezzék az állapotukat.

A maximális biztonság érdekében a dozimetrikusok is részt vesznek továbbképzéseken, valamint évente kétszer számukra is kötelező a Balesetelhárítási Intézkedési Terv (BEIT) keretében tartott gyakorlat. A telephelyen használt szállítójárműveket feladatuknak megfelelően sokszoros védelmi rendszerrel tervezték, például a hordók szállításához használt speciális teherautók felszíne acél, illetve könnyen lemosható festékkel kezelt, a zárt raktérben pedig még hordkeret is biztosítja a hordók stabil helyzetét. Ugyanakkor a föld alatti gépeknek háromszoros fékrendszere van borulás ellen. Ettől függetlenül a BEIT-szimulációk során a többi szakterület munkatársaival közösen gyakorolják, kinek mi a feladata, ha például valamelyik jármű felborul, kigyullad, a hulladékos hordó megsérül stb. Fölösleges óvatosság, gondolhatná valaki, ám a radioaktív hulladékok kezelésekor, tárolásakor a legnagyobb fokú biztonság az elsődleges szempont, tehát e tevékenységek során minden elővigyázatosság elfogadható, sőt elvárható.

Az előző tanév is mozgalmas volt, és a mostani is az lesz

CIKÓ – Nagyon mozgalmas tanévet éltünk át két sikeres pályázatunknak köszönhetően – tudatta Hernerné Szőts Hajnalka, a cikói általános iskola intézményvezetője. Az EFOP 1.3.9. "Középpontban az iskola Cikón" című beadványukkal 50 millió forint értékben tárgyi eszközök beszerzésére, illetve programok szervezésére nyertek támogatást. A másik, EFOP 3.1.8. Testvériskola című pályázat keretében 20 millió forinthoz jutottak ugyancsak programok lebonyolításához.

Mindennek köszönhetően a gyerekek heti foglalkozásainak száma megnőtt. Az alsó tagozatosok lehetőséget kaptak néptánc tanulásra, kölyökatlétikára. A felsősök kézműves foglalkozásra, foci- és kézilabda edzésre, Európai Uniós foglakozásra, természetbarát szakkörre, túrákra járhattak. Az iskola diákjai a téli hónapokban mozi látogatáson, a Pécsi Nemzeti Színház előadásán, illetve a ParaPark programján vettek részt. Márciustól májusig a gyerekek lovas oktatásban részesülhettek a mórágyi lovas egyesület segítségével.

Ezen felül a programok, kirándulások sokasága várta az iskola növendékeit. Neves szakemberek, sportolók, művészek tartottak előadást az intézmény falai között. Többek között Katus Attila hatszoros aerobic világbajnok, aki egy rendhagyó testnevelés órát tartott a diákoknak. A tanulók a Német Nemzetiségi Napot Egyházaskozáron, a Szuppi Ifjúsági Szállón töltötték, kirándultak a pécsi Mecsextrém Parkba, a Katica Tanya Élményközpontban, Erdősmecskére, és a sort még hoszszan lehetne folytatni. A tanévet egy balatonszemesi táborral zárták július 20-24. között, ami ingyenes volt a felsős diákoknak.

Ezt a tanévet is hasonló lendülettel kezdik, a programjaikat hasonló ütemben tervezik. Egy egész napos rendezvénnyel indítottak, amelyen a Légvárvilág vidámpark, illetve történelmi játékokkal TO-MA és csapata szórakoztatták a gyerekeket. Szeptember 14-én Budapestre kirándultak az osztályok, az Elevenpark játszóházba, a Nagy Sportágválasztó programjaira és végül a Fővárosi Állatkertbe is ellátogattak. Elindultak a középiskolai előkészítő, illetve a német nyelvvizsgára felkészítő foglalkozásaik.

Zajlanak a fejlesztések

CIKÓ TETT forrásból hajtanak végre fejlesztéseket Cikón. Az önkormányzat mintegy kétmillió forintot fordított az óvoda felújításra. Elkészült a festés, a nyílászárók cseréje, illetve a parketta csiszolása és lakkozása.

Nagy erőkkel zajlik a munka a Petőfi utca felső részének felújításán is. Mintegy 160 méteres szakasz kap új ágyazatot és betonburkolatot. Ennek összköltsége 13 millió forint, amiből 8 millió forintot finanszíroz TETT forrásból a település.

Pusztított a vihar

CIKÓ Hatalmas károkat okozott a szeptember eleji vihar, és a nagy mennyiségben lehullott csapadék Cikón. Haures Csaba polgármester elmondta, több lakóházban is kár keletkezett, az önkormányzati épületek közül a művelődési ház, a polgármesteri hivatal alagsorát öntötte el a víz, de „úszott" a most felújított új könyvtárhelyiség is. Ezen felül volt partfal, amely megrogyott a szélsőséges időjárási körülmények hatására és egy támfalat is helyre kell állítaniuk, az utakat elöntötte a sár. Volt, ahol az aszfalt is megsérült, máshol pedig drótkerítést borított a burkolatra a vihar. A helyreállítási munkák költségeinek fedezésére vis maior pályázatot ad be az önkormányzat.

Beszámoló és TETT ülés

BÁTAAPÁTI Dr. Kereki Ferenc, a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatója adott beszámolót szeptember 12-én Bátaapátiban, a Nemzeti Radioaktívhulladék-Tárolóban (NRHT) az utóbbi időszakban elvégzett munkákról. Ezt követően vette kezdetét a TETT soron következő társulási ülése, amelyen a napirendi pontok között szerepelt a bécsi GMF (Nukleáris Létesítmények közelében található Európai Önkormányzatok Csoportja) konferencián való részvétel, illetve egy belföldi szakmai út szervezése is.

Szüreti Mulatság jubileummal

BÁTAAPÁTI Különleges lesz az idei Szüreti Mulatság Bátaapátiban, hiszen ekkor ünnepli fennállásának 20 éves jubileumát az Aranyfácán Néptánc Egyesület. Ez alkalomból szeptember 29-én, szombaton 15 órától színes programokkal várják az érdeklődőket a Közösségi Házban.

Program: Bíró kikérése a Közösségi Háztól (15 óra), Bíróné kikérése Petőfi utca 2. számtól. Kulturális programok: Aranyfácán Néptánc Egyesület műsora az egykori táncosokkal, Pyrgos Görög Tánc Show (17 óra), Tombolasorsolás, Sihell Ferry & Henna (19 óra). Bál, a zenét Simon Gábor szolgáltatja 20 órától.

A rendezvény ideje alatt büfé működik, valamint légvár és népi játékok szórakoztatják a gyerekeket.

Boldogságórákat is tartanak a véméndi iskolában

VÉMÉND Területileg és megbecsültségben is kiemelt helyet foglal el a helyi általános iskola Véménden. A község központjában levő intézményben 112 diák tanul, közülük hatan Fekedről, tizenketten Szebényből és húszan Palotabozsokról járnak be. Az épület állapotára és az intézmény felszereltségére sem lehet panasz. A régi fenntartó, Véménd Község Önkormányzata rendszeresen felújításokat végzett rajta, és a munkát a Mohácsi Tankerületi Központ is folytatja – mondta Galambos Jakabné intézményvezető. A felső tagozaton minden tantárgyat külön szaktanteremben oktatnak, hat teremben használnak interaktív táblát, amit a gyerekek nagyon szeretnek. Az pedig a pedagógusok, szülők és gyerekek munkáját is dicséri, hogy a termek mennyire hangulatosak. Hatalmas sportcsarnokuk városi iskolákéval vetekszik, továbbá jól felszerelt könyvtár áll az olvasni vágyók és a könyvtár szakkörösök rendelkezésére.

Lévén, hogy Véménd alapvetően sváb település, az iskola erőssége a német nemzetiségi nyelv oktatása, valamint német honismeretet is tanítanak. Ugyanakkor angolt is tanulhatnak a diákok. Mindkét nyelv oktatása során a kommunikációra helyezik a hangsúlyt.

Fotók: Véméndi iskola

Kiemelt szerepet kap az intézményben a tehetséggondozás, a versenyfelkészítés. Diákjaik szakkörökön is fejleszthetik képességeiket: van rajz, kézműves, könyvtár, irodalom, kertészet, táblajáték szakkör és énekkar. Fogadják a tanulásban akadályozott gyerekeket is, akikkel külön gyógypedagógus foglalkozik.

A Diákönkormányzat rendezi meg a gyermeknapot, a Ki mit tud?-ot, de különböző versenyeket, a Valentin napot, diszkókat és túrákat is szerveznek. Az alsósok tanév végén rövid kirándulásokra, túrákra, a felsősök pedig négynapos erdei iskolába mennek.

Az iskolavezetés és a tanári kar, pedig minden esélyt megragad, hogy a lehető legjobb lehetőségeket kapják meg a gyerekek: bevezették a Tájoló pályaorientációs programot, 2016-ban elnyerték az ÖKOISKOLA címet, részt vesznek a Határtalanul programban, az Útravaló Ösztöndíjprogramra is folyamatosan pályáznak, és a sort még lehetne folytatni.

– Hisszük, hogy nevelni csak szeretettel lehet. Arra törekszünk, hogy intézményünk családias, barátságos, jó hangulatú iskolává váljon, ahová a diákok és a tanárok is szívesen járnak – hangsúlyozta Galambos Jakabné. Ennek érdekében 2017-től felmenő rendszerben a Boldog Iskola programot is bevezették a felső tagozaton. Az osztályfőnöki órák keretében boldogságórákat tartanak, ahol a gyerekek megtanulják, hogy a hála, a megbocsátás, az apró örömök, a jó cselekedetek mennyire fontosak.

Abban, hogy az iskolában ilyen magas színvonalon folyhat a munka, nagy szerepe van a tankerületnek, a véméndi és a környező települések önkormányzatainak, a helyi kisebbségi önkormányzatoknak és több civil szervezetnek.

Színes programokat hozott a nyár

VÉMÉND Több rendezvény is színesítette a nyáron Véménd mindennapjait. Május 31-én az Idősek Napközi Otthona telt meg, ahova látogatóba érkeztek a himesházi társintézmény tagjai. Ez remek alkalom volt arra a vendéglátóknak, hogy bemutassák új színdarabjukat, a Ludas Matyit. Az előadást nagy előkészület, sok próba, szabásvarrás és tervezés előzte meg, de a befektetett energia meghozta gyümölcsét, nagy sikert aratott a szépkorúak produkciója.

Július első hétvégéjén tartották meg a település legnagyobb rendezvényét a Falunapot, mégpedig azzal a mottóval, hogy „A Falunap mindenkié, aki itt él, vagy innen költözött el, de visszajár, mert visszahúzza a szíve”. A színes programsor a péntek esti közös filmnézéssel vette kezdetét, másnap pedig a rendezvényt felvezető lovas felvonulással folytatódott. A délelőtti Falunapi Foci-kupán tíz csapat mérkőzött meg. Voltak, akik inkább egy másik versenyen indultak, az ízek pályáján mérték össze tudásukat, mégpedig babgulyás készítésben. Népszerű programelem volt többek között a hagyományos Egészségsziget, a Testfestők Műhelye, a Csiga-Biga Mozgás- és Képességfejlesztő Alapítvány terápiás kutyája, Matyi bemutatása. Hatalmas sikerrel lépett fel a Véméndi Férfikar, Fekedről eljött a Klumpenjäger Tánccsoport, műsort adtak a Véméndi Általános Iskolások és a Véméndi Romák is. Forgács Gábor poénjaival fokozta a jókedvet, az esti bálban pedig a Karawanka Zenekar gondoskodott a hangulatról, biztosítva a „talpalávalót” a fergeteges mulatsághoz.

Igen jól sikerült július 21-én a Roma nap is, ami Orsós János, a Véméndi Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnökének beszámolója szerint nem csak a jól megválasztott tartalomnak és helyszínnek, hanem a befektetett rengeteg energiának is köszönhető. A közösség olyan példaértékű összefogást tanúsított, amilyenben romák által szervezett esemény még nem részesült Véménden. A program délelőtt a Libalegelőn kezdődött, ahol az ősök tiszteletére állított emléktáblánál helyezték el az emlékezés koszorúját. Az eseményt a három generációt képviselő zenekarok, id. Kalányos György Zenekara, az Ifjú Tamburások Zenekara és Balogh Ferenc és Együttese fellépése kísérte. A délutáni programot Barta Erzsébet polgármester megnyitó beszéde vezette be. Majd következett a hagyományos roma lakodalom. A „lagzira” a véméndi roma asszonyok és a Színes Gyöngyök Egyesület tagjai 4-500 főre készítették el a kiváló töltött káposztát, kakas- és birkapörköltet. A jó hangulatról az esti bál során a Bátai Tamburazenekar gondoskodott és meglepetésként Stefano is felbukkant.

Forrás: Véméndi Krónika

Fekednek van jövője

Napjainkban inkább a falvak elnéptelenedése, elöregedése, a lakosság városba vándorlása a jellemző. Mégis vannak családok, akik más életformát, a kisebb településeket, azok előnyeit, értékeit választják.

FEKED Nyolc évvel ezelőtt Peck Tibor és felesége, Réka Budapestet hagyta hátra, hogy családjukkal Fekeden teremtsenek új otthont. Mi az, amit kerestek? Teret, természet- és emberközelibb életformát gyermekeik és maguk számára. A teret meg is találták, hiszen egy háromszobás lakásból költöztek egy 120 négyzetméteres parasztházba, amelyhez 5000 négyzetméteres telek is tartozik. Nem volt teljesen ismeretlen az út, amelyen elindultak, hiszen egy baráti család révén – akik először nyaralónak vettek itt házat, majd ide is költöztek – kerültek kapcsolatba a baranyai faluval.

Belevágtak: a Peck család 2010-ben Fekedre költözött. Akkor még gyermekeik sem voltak olyan idősek, hogy megviselte volna őket a váltás, ráadásul a baráti család ifjaival nagyon jól kijöttek, csodálatos éveket töltöttek boldog „együttjátszásban". Szüleik közben a közösségben is megtalálták a helyüket, ezért tettek is.

Tibor ma is Pesten dolgozik, informatikát tanít a Gábor Dénes Főiskolán, de úgy tudja beosztani a munkáját, hogy sok időt tölthessen otthon. A helyi emberekkel gyorsan megtalálta a kapcsolatot, ami nagyrészt annak is köszönhető, hogy világi lelkipásztori kisegítőként szolgál a templomban. Azóta már önkormányzati képviselői, majd alpolgármesteri feladatok ellátására is felkérték. Felesége végzettségét tekintve építészmérnök, jelenleg főállású anya. Öt gyermeket nevelnek, a legidősebb tizennyolc éves, a legkisebb pedig az ötödiket töltötte be.

Réka is tesz a helyi közösségért. Ő hozta létre újra, néhány év szünet után a heti egy alkalommal összeülő „fekedi fonót", avagy nyugdíjas klubot. Az asszonyok visznek egy kis munkát, beszélgetnek, emlékeket idéznek fel, megtárgyalják az aktuális témákat. Saját gyermekeik révén a falu ifjai képviselik a másik korosztályt, amelyet el tudnak érni. Nekik is szerveznek programokat, többnyire pár órás foglalkozásokat, de idén nyáron egyhetes néprajzi tábort is tartottak.

Közben folyamatosan dolgoznak a házon. Amikor megvették, nem volt bevezetve a víz, nem volt fürdőszoba, szóval, volt munka bőven. Azóta sincs vége az építkezésnek. Az istállóból kialakítottak egy önálló vendégházat, a folytatás a 70-80 négyzetméteres pajta hasznosítása lesz.

Azt tapasztalták, hogy a település szépségeit egyre többen fedezik fel, kezd rátalálni a turizmus. A táborok, a tanösvény, a Stifolder fesztivál révén sokan ismerik meg a festői környezetben fekvő falut, és folyamatosan érkeznek látogató csoportok. Településüket ebből egyelőre még nem látnak, de tapasztalataik szerint az elmúlt években a lélekszám tekintetében megvolt az egyensúly a községben, Fekednek van jövője.

Hogy saját gyermekeik hol fogják megtalálni a boldogulásukat? A nagyobbak jelenleg ingadoznak. Valószínűbb, hogy a várost választják, és az is nyilvánvaló, hogy nagyon vonzóak a külföldi lehetőségek. Ugyanakkor becsülik a falusi élet előnyeit, akkor is, ha már érzik a városi lehetőségek és kényelem vonzását.

Réka a nemrég átadott német nemzetiségi tanösvény létrejöttében is nagy részt vállalt. Ennek története is van. Fekeden 1985-ben létesítettek egy parkot annak emlékére, hogy 265 évvel azelőtt érkezetek meg az első telepesek. Mementóul 265, különleges fajtájú fát ültettek. Mivel kedvelik a helyet, szerette volna, ha a növényeket egy-egy kis táblával meg tudják jelölni, mint egy arborétumban.Erre nem volt anyagi fedezet, viszont jött egy pályázati lehetőség a német nemzetiségi tanösvény kialakítására, melynek első három állomása a parkban kapott helyet. Kiemelte, nagyon érdekes munka volt, és jó kapcsolata alakult ki Erb Máriával, az ELTE Germanisztikai Intézetének docensével, akivel remekül tudtak együtt dolgozni. Kutatásai közelebb hozták hozzá a településen egykor élt embereket, rávilágítva arra, hogy ok sem különböztek annyira a maiaktól

8

ZAJLANAK A KIVITELEZÉSI MUNKÁK MÓRÁGYON

MÓRÁGY Elkezdte a mórágyi önkormányzat a második félévre tervezett beruházások egy részének kivitelezését. Miután befejeződik a kismórágyi járdaszakasz építése, a kőbányában parkolóhelyek kialakításával folytatják a munkát. A szabadtéri színpadot idén már nem tudják megépíteni, mivel a LEADER pályázatukat, amely támogatásával szerették volna megvalósítani, még nem bírálták el – fejezte ki sajnálatát Glöckner Henrik polgármester. Emiatt a költségvetést is módosítani kell, át kell csoportosítani a forrásokat más feladatok megvalósítására. Ilyen lehet például a Szabadság utca egy járdaszakaszának felújítása, ami összefüggene egy pályázati beruházással, hiszen az utca járdafelújítására és a vízelvezetésre támogatást is nyertek.

Hamarosan bővítik a könyvtárat egy a célra beadott pályázaton elnyert támogatás, illetve önerő ráfordításával. Az elképzelés szerint a kultúrház házasságkötő termét a Német Nemzetiségi Tánccsoport veszi majd birtoka, jelenlegi helyiségüket, amelyet immár „kinőttek", pedig a könyvtárhoz csatolják. Ezek a munkák áthúzódhatnak a jövő év első felére is.

Szeretnék még megoldani a Gránit Fogadó konyhájának fűtéskorszerűsítését, erre a fogadó melletti forrás felújításával, illetve a tervezett szabadtéri sütő, főzőhely kialakításával egy időben kerül majd sor.

A polgármester kiemelte, sajnálatos, hogy kevés olyan pályázati lehetőség van, amelyek nyitottak a Mórágyhoz hasonló kistelepülések számára, ezért sok lehetőségtől esnek el. Hozzátette, nem járt sikerrel a Petőfi utca egyik szakaszának felújítására beadott pályázatuk sem. Önerőből ezt nem tudják megoldani, ahogyan a kultúrház külső renoválását sem, ami régóta maguk előtt görgetett feladat, de eddig nem sikerült pályázati forrást nyerni hozzá. Ő maga azt vallja, hogy meg kell becsülni azokat a tereket, amelyek közösségek épülését, megmaradását szolgálják.

TETT Hírlap

Kiadja: a Társadalmi Ellenőrző Tájékoztató Társulás. Felelős kiadó: Darabos Józsefné, a TETT elnöke. Szerkesztő: Hargitai Éva.
Tördelés, nyomdai előkészítés: Árki Attila, Vizin Balázs. Nyomtatás: Bőcz Nyomda, Szekszárd. Felelős vezető: Bőcz Sándor.
Megjelenik Bátaszék, Bátaapáti, Cikó, Feked, Mórágy, Mőcsény, Ófalu, Véménd településeken.